

Era giganta dera Sang

Albert Torra Cabella

damb diboishi d' *Ermengol*

Federació
Catalana de
Donants
de Sang

Albert Torra Cabella

Era giganta dera Sang

damb diboishi d' *Ermengol*

**Associació de
Donants de Sang
de l'Urgell**

Damb era collaboracion de:

Diputació de Lleida

**Federació
Catalana de
Donants
de Sang**

**Associacion de
Donants de Sang
dera Val d'Aran**

© des tèxts: Albert Torra Cabello, 2017

© des diboishi: Ermengol Tolsà Badia, 2017

© d'aguesta edicion: Associació de Donants de Sang de l'Urgell.

www.donemsang.cat

www.donantsdesang.cat info@donemsang.cat

Prumèra edicion: deseme de 2013

Segona edicion: mai de 2017

DL L 799-2017

Traduccion ar aranés: Associacion de Donants de Sang dera Val d'Aran

Correccion: Departament de Lengua deth Conselh Generau d'Aran

Imprès a Impremta Pagès (Anglès) Girona

Tel. 972 42 01 07

Quinsevolha forma de reproduccion, distribucion, comunicacion publica o transformacion d'aguesta òbra solet se pòt hèr damb era autorizacion des sòns titulars, lheuât dera excepcion prevista pera lei.

Adreçatz- vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>)

s'auetz de besonh fotocopiar, escanejar o hèr còpies digitaus de fragments d'aguesta òbra.

Dedicat a totes aqueres persones que,
damb era sua implicacion desinteressada,
ajuden a salvar vides.

Introduccion

Es Gigants formen part dera fantasia catalana. Se ditz que surgiren deth besonh d'atribuïr a bèth èster fantastic es causes que succedien e que de cap de manèra podien aver estat hètes pera man umana.

Totun, en quauqui moments dera nòsta vida, es persones tanben èn capables de hèr causes que jamès auriem considerat extraordinàries. Aquesti gèstes, un còp realizats, mos aleçonen damb era grana experiéncia de compartir, estimar e ajudar a qui mès ac a de besonh.

Hè fòrça ans, quan encara non i auie
ordenadors ne televisors en color, neishec
ua gojateta escarrabelhada, de peu ròi,
sana e fòrta, que tostemps auie ua rialha
enes pòts.

En casa sua trabalhauen es tèrres, en
tot hèr qu'èth seme des arbes dèsse uns
meravilhosi fruts plei de vida, de colors
tan disparièrs coma era esséncia des nòstes
coitiús; e qu'encara aué en dia podem
gaudir e estimar.

Dambé eth pas deth temps, era gojateta simpatica e rialhèra se hec ua hemna brava, qu'amics e vesins dera comarca der Urgell nomentauen Angeleta, pera sua vocacion d'ajudar as auti en tot aquerò que podie; en tot compartir eth sòn treball e er esfòrc entà tirar endauant, ath cant d'aqueres persones que mès ac an de besonh.

Es sues amigues tostemps li didien qu'ère
ua eroïna, ua hemna extraordinària.

A mès dera estimacion cap ara sua
familha, tanben collaboraue ajudant a
persones malautes, visitant ara gent qu'auie
estat condemnada e empresada —peth
motiu que siguesse—, en tot solidarizar-se
damb es praubi e cercant collaboracion
pertot; entà qu'auessen un plat en taula e
hèr-les a sènter aquerò que, en definitiva
èm totes e toti nosati: persones.

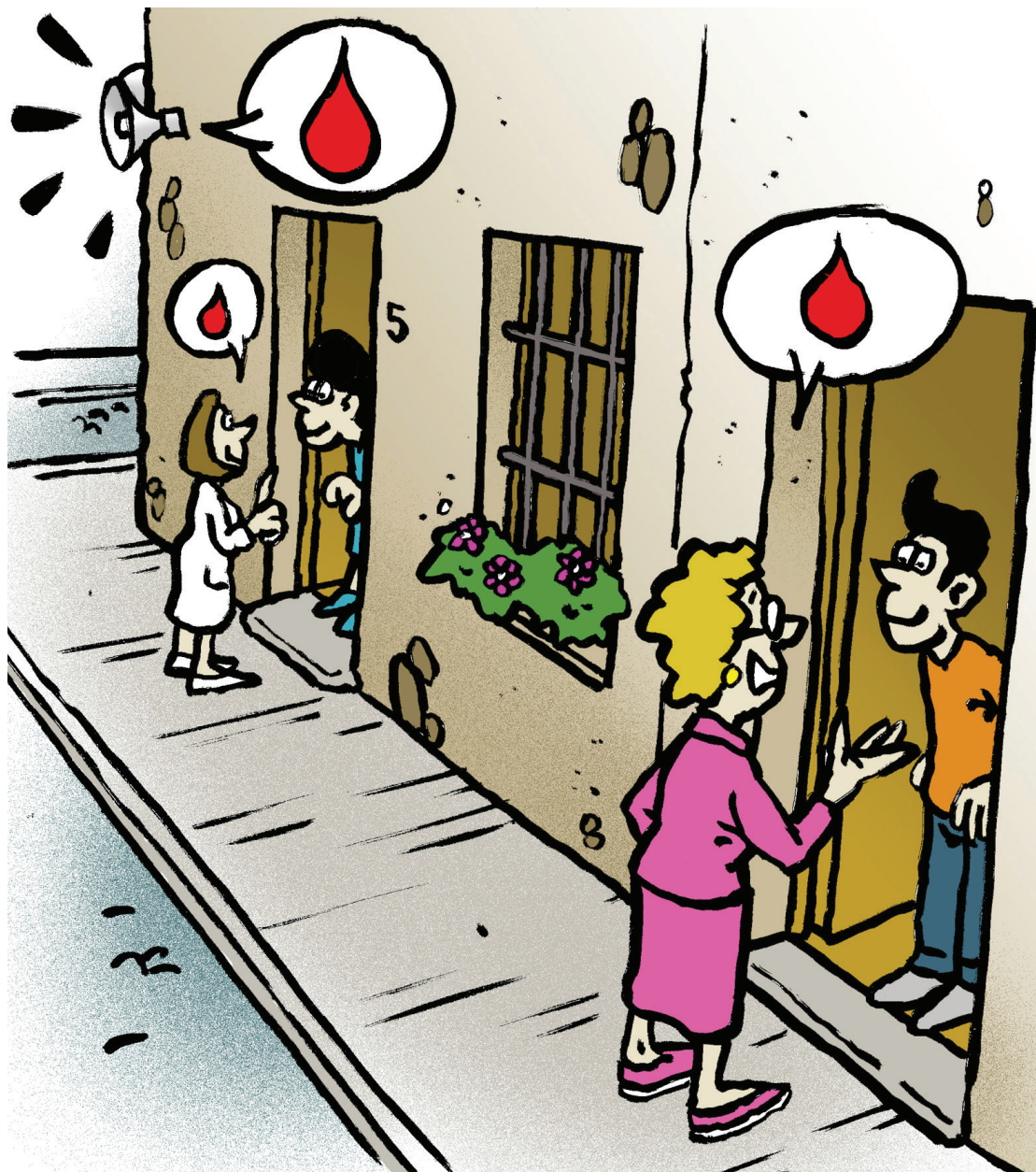
Un bon dia, per sorpresa, anèren a trobar-la ues infirmières, que vengueren tath sòn poble entà demanar ajuda.

Era, tota decidida, les diguec que non patissen perque les ajudarie en tot aquerò que les calesse.

Aqueres infirmières, un còp mès tranquilles
e damb era confiança que les inspirèc
Angeleta, li expliquèren que necessitaven
sang.

Auien de besonh voluntaris, coma era,
capables de salvar vides en tot dar aquerò
que sonque a través d'ua extraccion de
sang poderien arténher.

Trabalhava en un espital,
qu'Angeleta avie arribat a visitar en
quauques ocasions, en tot acompanyar a
gent desemparada e soleta, sense familia,
en tot demorar qu'era sua salut milhorèsse.

Cò qu'Angeleta encara non sabia ère era
enorma manca de sang qu'en aqueri
tempsi patien fòrça espitaus de Catalonha,
sense poder atier as sòns malauts,
accidentats e pacients damb problèmas
cronics.

Un còp assabentada dera situacion,
guardèc as infirmières —damb eth sòn
arridolet abituau— e damb un gèst amable,
rapid e espontanèu, dauric es braci, en tot
dider-les:

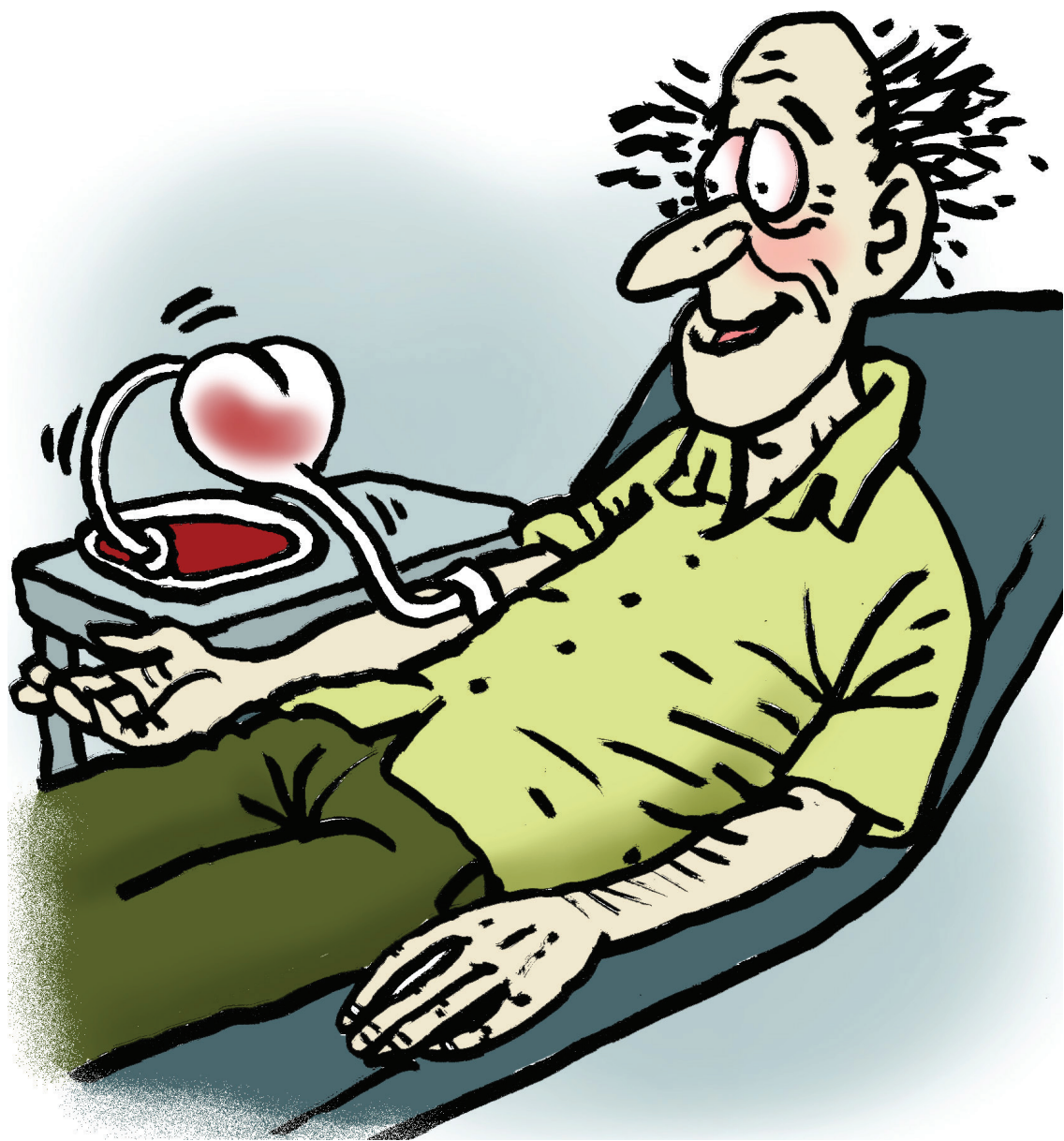
—Ja podetz començar! Non patisquetz
per arren, deman haram ua crida —per tot
eth pòble— e vos ajudaram
a milhorar es resèrves de sang.

E atau siguec coma, donacion darrèr de donacion, es mètges de toti es espitaus poderen auperar as sòns pacients, ajudar-les quan auien de besonh sang e melhorar era sua qualitat de vida, en aqueri casi que concrètament requerien bèth un des components sanguinis; globuls vermelhs, plasma o ben plaquetes.

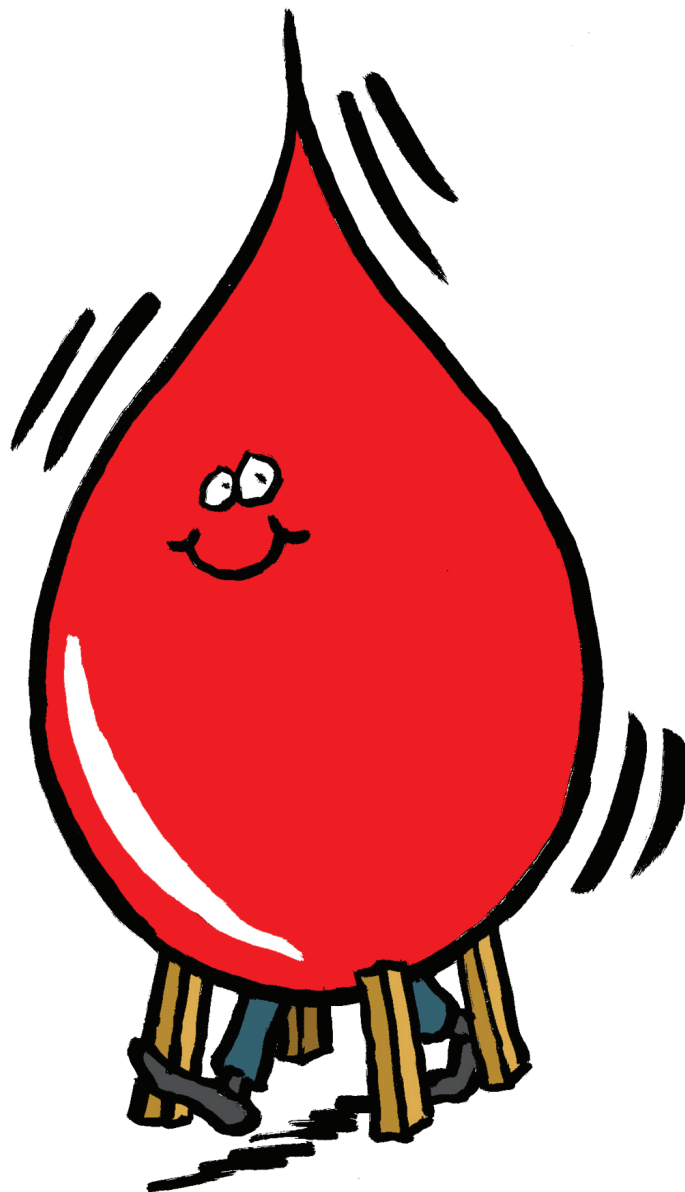

Dempús des ans, a dia d'aué, Angeleta collabore encara, contenta d'auer ajudat a salvar fòrça vides gràcies ara sua sang e tanben ara sang d'aqueres persones que, sense demorar arren a cambi, daurissen es sòns braci en un simple gèst d'eroïcitat entà milhorar era salut e hèr a revíuer a persones que mos ac arregrairàn... tà tostemps.

Rebremba que, era Giganta dera Sang,
aguesta catalaneta volentària infatigable,
plia d'energia e de valors umans, mos
ensenhe eth costat mès altruïsta e solidari
que toti e totes portam en nòste interior.

— Hè que tanben gesque de tu e... da sang!

Angeleta Orpella Grà (1932) pagesa de profession, de ben joena, Angeleta tostemps compaginèc es traballs ena tèrra damb era activitat solidària en diuèrses associacions, entitats e fòrça d'autes iniciatives de voluntariat.

Actuaument, seguís ben activa ena Associacion de Donants de Sang der Urgell, ath pè deth canon e coma vicepresidenta dera entitat, en tot hèr a saber a toti que dar sang ei quauquarren que saue vides!

Per tot on la criden, ja siguen escòles o dauti centres educatius e sociaus, era sage d'èster-i presenta entà contagiar era alegria que li provòque era satisfaccion de collaborar e implicar-se en quinsevolh causa justa que milhore era salut de qui a de besonh eth supòrt de d'auti.

Eth talhèr que da vida ara Giganta de carton pèira ei VENTURA & HOSTA (Navata, Girona), format peth tàndem Neus Hosta e David Ventura, damb fòrça experiéncia en imaginari popular.

Neus Hosta, Barcelona (1960), ceramista de profession, estudie ena Escòla Massana e Escola de Ceràmica de La Bisbal d'Empordà deth 1975 ath 1980. Deth 1980 ath 1981 corse estudis d'especializacion en ceramica ena escòla de ceramica de Faenza en Itàlia. Parallèlament trabalhe en sòn talhèr de ceramica, en tot alternar era produccion d'ua colleccion de ceramica pròpria damb era docéncia ena escòla de La Bisbal, enquiar an 1984, en qué entrèc en contacte professionau damb David Ventura en tot crear eth talhèr VENTURA & HOSTA, dedicat totaument ath bastiment de figures de carton pèira, enquiara actualitat.

David Ventura, l'Hospitalet de Llobregat (1959), corsèc estudis de joieria e arts deth metau ena Escola Massana, deth 1974 ath 1979, en tot compaginar es estudis damb eth trabalh en diuèrsi talhèrs de joieria. Er an 1977 entrèc a formar part dera companhia d'espectacle de marionetes Col·lectiu d'Animació de Barcelona, enquiar an 1980. Des d'alavetz se dedique ara construccion de figures de carton pèira.

Albert Torra Cabello (1980), trabalhe coma administratiu e comptable des de hè mès de vint ans, en tot compaginar eth trabalh damb es sòns hobbies favorits.

Er an 2006 entrèc a formar part dera Associació de Donants de Sang de l'Urgell, coma delegat de Bellpuig, e actuaument n'ei eth president.

As 35 ans le diagnostiquen displàsia de gorion e contusion femoroacetabular, e a d'interrómpen permanentament era sua trajectòria —de mès de vint ans— coma instructor d'activitats dirigides e *fitness* (ua faceta que l'apassionaue e ère part inseparabla deth sòn dia a dia, de deluns a dimenge!).

A causa d'aquest entrebanc inesperat, continue implicant-se —un shinhau mès encara— en associacionisme e era collaboracion damb era promocion dera donacion de sang, aguest còp coma vicepresident dera Federació Catalana de Donants de Sang.

Armengol Tolsà Badia, **Ermengol**, artista multidisciplinari qu'a desvolopat era sua labor en diferents camps artistics coma er umorisme grafic, era caricatura, era illustracion, eth diboish, era escultura e era poesia visuau, a editat quauques monografies e a illustrat un vinteat de libres. Dirigís, a mès, era colleccion "Historia del Humor Gráfico en América Latina".

Es sues darrères publicacions, que destaquen pera originalitat tematica e conceptuau, an estat *Ermengolarium* (1999, Ed. Milenio), *RIP*, un arriscat libre sus umor nere (2005, Ed. Milenio), *LACTOgraphies* (2009, Ed. OB STARE).

A protagonizat trenta exposicions individuaus e n'a compartit mès d'ua vintea en Espanha, Andòrra, França, Portugal, Croàcia, Cuba, Brasil e Còsta Rica.

En tot seguir era voluntat des membres dera Associació de Donants de Sang de l'Urgell, era Giganta dera Sang a estat cedida ara ciutat de Tàrraga e serà custodiada per La Fal·lera Geganterà de Tàrraga.

Aquestes línies servissen entà arregrair era implicacion de totes es entitats qu'an participat en aquest projecte.

Era Giganta dera Sang ei un petit conde basat en experiències reaus, viscudes pera protagonista, damb quauque tòc de ficcion.

Era persona que represente era Giganta, a trauèrs des sòns actes e actituds vitaus, a estat e ei era inspiracion de fòrça gent, que —un bon dia— decidís colaborar en bèra iniciativa sociau entà ajudar as auti

Des dera Associació de Donants de Sang de l'Urgell, damb era collaboracion dera Diputació de Lleida e dera Federació Catalana de Donants de Sang, auem volut immortalizar “eth gèst de donar sang” —personificat ena figura dera Giganta Angeleta— damb era elaboracion dera prumèra Giganta; simbèu e aumenatge permanent as donants de sang.

Amassar tradicion e cultura populara damb era solidaritat e er altruïsme des donants, ei quauquarren qu'a de perdurar gràcies as naues generacions.

**Associació de
Donants de Sang
de l'Urgell**